

Nye samarbejder på Anholt

Udsigt over ørkenen i februar-sol – Anholt er også et besøg værd i vintersæsonen!

Anholt Turist, Grenaa-Anholt Færgefart og Visit Djursland er et eksempel på hvad det gode samarbejde mellem ø og fastland og mellem forskellige aktører kan føre med sig.

På Anholt har der i en lang årrække været turistkontor med en fuldtidsansat og en deltidsansat medarbejder. Da den tidligere turistchef for Anholt Turist rejste med udgangen af 2013 og turistforeningen, som drev kontoret blev nedlagt i efteråret 2014, var det en oplagt anledning til forandring.

Før lå turistkontoret på Bygaden 11 – „oppe“ i byen – og fungerede som en selvstændig virksomhed. Nu er turistkon-

toret placeret i havneterminalen lige ved færgelejet og Anholt Turist er indgået i et tættere samarbejde med turistkontoret på fastlandet – Visit Djursland/Destination Djursland – som en afdeling under dette. Samtidig er der som noget helt nyt indgået en aftale med færgeselskabet om både kontor- og arbejdsfællesskab.

Sanne Klink, der tidligere var deltidsansat på turistkontoret, er nu ansat fuldtid ved Grenaa-Anholt Færgefart på kontoret ved havnen. Anja Bæk er ansat ved Anholt Turist/Destination Djursland på fuldtid.

Sanne Klink er glad for samarbejdet: „Det giver god mening. Vi kan begge afløse for hinanden – jeg kan reservere sommerhuse og lignende og Anja kan

tage imod bookinger til færgen. Det betyder, at vi har kunnet udvide åbnings-tiderne og derved forbedre servicen for øens turister.“

Sanne Klink ser også positivt på samarbejdet med Destination Djursland: „Den større organisation har kontaktflader og distributionskanaler, der kommer os til gode. Samtidig har de sans for at se og markedsføre Anholt som den unikke perle øen virkelig er.“

Som på mange af småøerne er turist-sæsonen på Anholt kort og intens. På en rigtig god julidag kommer der dagligt ca. 6.000 gæster. Gæsterne kommer med færgen, med fly og naturligvis med lystbåd, hvor Anholt er et oplagt mål.

Formandens side

Opbakning fra danskerne til et helt Danmark

Kommentar af Dorthe Winther

En ny meningsmåling, som Jyllandsposten offentliggjorde sidst i februar viser, at 8 ud af 10 danskere ønsker mere politisk støtte til yderområderne i Danmark. Der skal være gode vilkår og en ordentlig service for at kunne bo, leve og arbejde – også uden for de større byer.

Man kan jo håbe, at politikerne lytter til befolkningens opbakning til at ændre forholdene for yderområderne. Danskerne ønsker ikke et Danmark, der knækker over i to, men det betyder også, at den centraliseringstendens, der har været fremherskende de sidste mange år, må ændres, og yderområdernes problemstillinger må på den politiske dagsorden, så der seriøst kan handles på dem. For reelt ved vi jo godt alle sammen, hvad der skal til: bedre infrastruktur både digitalt og på fægeområdet, gode muligheder for at drive og udvikle erhverv og skabe distancearbejdspladser, offentlige og statslige arbejdspladser i nærområdet på fastlandet, basal service i form af skole, børnepasning, sundheds- og ældreomsorg og muligheder for at lånefinansiere huskøb eller virksomheder. Alt i alt blot det, der gør det attraktivt at bosætte sig på de små øer. Og hvis der bliver 'mere gang i den' på de små øer, vil de positive forhold jo også smitte af på fastlandskommunerne og dermed på resten af landet.

Vi vil også gerne yde...

Et gammelt ordsprog siger, at man må yde, før man kan nyde. Det vil vi faktisk også gerne på småøerne – og gør det i øvrigt allerede. Småøerne er aktive helårssamfund med masser af ildsjæle, der bl.a. driver foreninger og klubber og deltager i det demokratiske liv i vores kommuner. Begrebet 'Frivillighed' er ved at blive 'in' i resten af landet – det har vi bedrevet i mange år på småøerne.

Også på et andet område er øerne ved at komme på banen, når det gælder om at yde. Mange øer tilbyder nu at huse et mindre antal flygtningefamilier og tager på den måde et samfundsansvar. På de små øer kan vi også tilbyde nærvær og fællesskab, som kan komme mange mennesker til gode – også flygtninge.

Små institutioner er bedre

En ny forskningsrapport har undersøgt, hvad daginstitutionens størrelse betyder for børns trivsel, læring og udvikling. Om end at der er tale om en anden definition af 'små institutioner' (under 100 børn!) end vores 'små' daginstitutioner og skoler, er jeg ikke i tvivl om, at mange af forskningsrapportens konklusioner også gælder for vores daginstitutioner og ø-skoler. Rapporten konkluderer, at i de små institutioner er der mere kontakt og nærvær, at børnene sjældnere bliver uvenner med hinanden, der er færre drillerier, og de kan bedre lege uden at blive forstyrret. Desuden er personalet i højere grad uddannet.

Derfor skal der selvfølgelig også gøres alt mulig – både fra Folketingets, kommunernes og øernes side, når en skole står over for at skulle lukkes, for som professor Niels Egelund engang udtrykte det, da Lyø Skole stod over for lukning: „Det er en særlig situation, hvor jeg mener, man bør strække sig langt for at holde de små børn i lokalsamfundet“.

Lolland Kommune har besluttet at lukke Fejø skole, men fejbattingerne giver ikke sådan op – de ved nemlig, hvad det betyder at have en skole både for at fastholde den nuværende befolkning og for muligheden for ny bosætning. Så derfor er de i gang med at etablere en underafdeling af Horslunde Privatskole på Fejø. Desværre er det ikke bare lige sådan, da Folketinget har vedtaget den såkaldte Tvindlov, hvori der står, at der ikke må oprettes afdelinger af privatskoler på matrikler beliggende mere end 1000 meter fra hovedskolen.

Der knokles pt. på at give en dispensation til Fejø, så de kan beholde deres skole. Og selvfølgelig må Folketing, Minister og kommune sørge for, at det kan lade sig gøre. For som skrevet ovenfor er en skolegang på en småø for langt de fleste børn en fantastisk mulighed.

Mikrofonde

I Sverige kender man også til problemet med, at iværksættere har svært ved at skaffe finansiering til opstart af virksomhed eller til udvidelse af allerede eksisterende virksomheder.

Man har derfor etableret Mikrofondene,

der tager sit udgangspunkt i de mikrolån, som kendes fra den tredje verden, hvor det er blevet muligt for millioner af mennesker at optage mindre lån for at starte eller drive virksomheder. Det er i dag verdens hurtigste finansielle løsning. En mikrofond skal kunne hjælpe til med at skaffe kapital f.eks. ved at give garantier for banklån eller investere direkte i socialøkonomiske virksomheder, der er lokalt funderet.

I Danmark er det også svært for mindre, lokalt baserede virksomheder at skaffe finansiering, hvad enten det er til opstart eller ekspansion. Derfor har det været et spændende udbytte af det nordiske samarbejdsprojekt mellem de finske, svenske og danske ø-organisationer at høre om disse mikrofonde og efterfølgende forsøge at gøre politikerne interesserede i en sådan dansk mulighed.

Hvis erhvervene på småøer skal kunne udvikle sig, og nye skal komme til, skal det være muligt at låne penge. Her kan mikrofonde være en løsning. Hvis man også på denne måde kunne løse det enorme problem omkring mellemfinansiering ved diverse tilskud fra bl.a. LAG, vil det virkelig kunne gøre en forskel.

Nedsættelse af godstakster

Pr. 1. juni 2015 sker der en nedsættelse af godstaksterne på færgerne med op til 80 % af de nuværende takster. I henhold til lovforslaget er der lagt op til, at kommunalbestyrelsen på tilfredsstillende måde skal kunne redegøre for, at det tilskud, som kommunen har fået, er anvendt i overensstemmelse med intentionerne.

Endnu kender vi ikke tallene for de enkelte kommuner, men når de kommer, er det oplagt med en dialog mellem den enkelte kommune og øens repræsentanter, således at der findes en model, som giver bedst mulig mening for den enkelte ø.

Dorthe Winther

✱

Færgesekretariatet er i gang

Jan Fritz Hansen er sekretariatsleder i det nyetablerede fælles færgesekretariat

Jan Fritz Hansen, tidligere vicedirektør i Danmarks Rederiforening, er fra den 2. marts ansat som daglig leder af det fælles færgesekretariat som 18 kommuner med småøer er gået sammen om at etablere. (Esbjerg Kommune med Mandø er undtaget, da de ikke har færge).

Sekretariatets hovedopgave bliver at samordne en del af de færgeopgaver kommunerne hver især tager sig af, med det formål at fremme et løbende samarbejde om drift på færgeområdet, samt tilbyde faglig ekspertise og sparring for

FAKTABOKS

Færgesekretariatet er en del af den aftale om udligningsordningen, som blev indgået i 2013 om at tilføre det kommunale færgetilskud (§20 tilskuddet) ekstra 15 mio. kr. årligt med virkning fra 1.1. 2014. Folketinget besluttede, at de 18 kommuner, der får del i de ekstra 15 mio. kr. vedr. færger til småøer, skal bruge tilsammen ca. to mio. kr. om året på drift af det fælles færgesekretariat.

herved at billiggøre driften. Der vil i løbet af maj blive afholdt Årsmøde for alle de deltagende ø-kommuner.

Sekretariatet er placeret i Ærø Kommune og vil fungere i et fagligt fællesskab med Ærøfærgerne.

Sekretariatsleder Jan Fritz Hansen kan kontaktes på tlf. 63 52 40 16 eller mail jfh@faergesekr.dk. Sekretariatets hjemmeside bliver www.faergesekr.dk.

Bliv støttemedlem af Sammenslutningen af Danske Småøer

Interesserer du dig for de danske øer? Så tegn et støttemedlemskab og modtag Ø-Posten på din adresse. Det koster blot 150,- kr. om året. Kontakt sekretariatet på sekretariatet@danske-smaaoer.dk, hvis det har interesse!

Du kan også tilmelde dig nyhedsbrevet fra De Danske Småøer og se flere ø-nyheder på www.danske-smaaoer.dk.

Nyhedsbrev

Se flere ø-nyheder og tilmeld dig nyhedsbrevet fra Sammenslutningen af Danske Småøer på www.danske-smaaoer.dk

Naturcenter og Lejrskole i Agersø gamle skole

En arbejdsgruppe med 4 deltagere fra Agersø og 3-4 fra kommunens administration har holdt flere møder gennem det sidste halve år. Resultatet er en businesscase for Agersø Naturcenter som blev politisk godkendt et d. 2. februar i Landdistrikts- Teknik og Ejendomsudvalget. Nu er vi tæt på at underskrive en brugsaftale med Kommunen og derefter skal vi stifte en selvejende institution.

Vi har allerede haft stor glæde af bygningerne: der er fællespisning hver 14. dag og vores første kunde har booket en uges ophold til sommer.

Jytte Bjergvang, Agersø

§ 20-tilskud til kommuner med småøer for 2015

Ø-tilskuddet gives efter § 20 i lov om kommunal udligning og generelle tilskud til kommuner med småøer.

§ 20 midlerne er opdelt i to dele:

- Driftstilskud
- Investeringsstilskud (til opsparring/afbetaling af færger)

Tilskuddet blev med udligningsordningen pr. 1.1.2014 tilført 15 mio. kr. ekstra

om året. De ekstra midler blev tilført driftstilskuddet.

I 2015 udgør det samlede ø-tilskud knap 108 mio. kr.

Økonomi- og indenrigsminister Morten Østergård skriver om tilskuddet: „Tilskuddet ydes som et generelt tilskud, men er begrundet i de særlige udgifter, der er forbundet med at have en eller flere mindre øer som en del af kommunen, herunder særligt færgedriften.

Med indførelsen af det generelle tilskud [efter kommunalreformen i 2007] er der ikke et lovmæssigt krav om, at kommunerne skal tilføre færgedriften midler svarende til en bestemt andel af det statslige tilskud. Men det er fortsat lagt til grund, at kommunerne skal bære en del af både drifts- og investeringsudgifterne ved færgetrafikken.“

Sammensætning af Ø-tilskuddet for 2015 efter § 20 i lov om kommunal udligning og generelle tilskud

Kommune	Ø-samfund	Driftstilskud	Invest.støtte	I alt
Kalundborg	Sejersø/Neskelø	8.610.710	2.142.010	10.752.719
Holbæk	Orø	5.678.363	2.155.922	7.834.285
Slagelse	Agersø/omø	8.976.739	1.878.701	10.855.440
Lolland	Askø/Femø/Fejø	15.866.192	2.930.241	18.796.434
Assens	Baagø	1.826.243	367.395	2.193.638
Faaborg-Midtfyn	Avernakø/Lyø/Bjørnø	5.127.099	1.540.681	6.667.780
Ærø	Birkholm	508.019	516.965	1.024.984
Langeland	Strynø	2.777.347	935.811	3.713.158
Svendborg	Drejø/Skarø/Hjortø	4.733.247	2.032.524	6.765.771
Haderslev	Aarø	3.070.132	622.641	3.692.772
Aabenraa	Barsø	1.631.216	302.505	1.933.721
Esbjerg	Mandø	392.874		392.874
Horsens	Endelave	7.394.222	1.304.167	8.698.389
Hedensted	Hjarnø	2.002.365	499.686	2.502.051
Struer	Venø	2.894.586	631.272	3.525.858
Norddjurs	Anholt	4.400.024	2.660.869	7.060.893
Odder	Tunø	2.023.556	999.345	3.022.900
Skive	Fur	4.639.981	1.913.436	6.553.417
Aalborg	Egholm	1.711.790	283.441	1.995.231
I alt		84.264.703	23.717.613	107.982.316

Kilde: Økonomi- og Indenrigsministeriet, 1. juli 2014. Yderligere oplysninger: Susanne Wad Leth swle@oim.dk

Alt malerarbejde udføres!

For 8. år i træk maler „Den sejglende Maler“ på de danske småøer. De fleste jobs har været for private bolig- og sommerhusejere, men også for kro, kirke, redningsstation, købmand, museum, feriecenter, præstegård osv. Spar udgifter til færgeoverfart og overnatning!

Tlf 40 55 67 44 • www.densejglendemaler.dk

Ø-kortordningen

Ved siden af § 20-tilskuddet udbetales et tilskud fra Trafikstyrelsen – den såkaldte „Ø-kort-ordning“ – direkte til

færgeselskaberne som kompensation for de udgifter, der er for den gratis transport af øboere (med deres cykler og invalidebiler). Tallene for 2014 er angivet nedenfor.

ls

Fordeling af ø-kortordningen 2014

Kommune	Færgerute	Kompensation i 2014 (kr.)
Holbæk	Orø-Holbæk	1.350.000
Kalundborg	Nekselø-Havnsø	32.324
Kalundborg	Sejerø-Havnsø	492.808
Slagelse	Omø-Stignæs	320.960
Slagelse	Agersø-Stignæs	581.156
Lolland	Askø-Bandholm	52.912
Lolland	Fejø-Kragesnæs	1.118.164
Lolland	Femø-Kragesnæs	488.160
Assens	Baagø-Assens	114.056
Faaborg-Midtfyn	Lyø/Avernakø-Fåborg	718.220
Faaborg-Midtfyn	Bjørnø-Fåborg	139.836
Svendborg	Skarø/Drejø-Svendborg	420.652
Svendborg	Hjortø-Svendborg	18.220
Langeland	Strynø-Rudkøbing	657.984
Ærø	Birkholm-Marstal	1.456
Haderslev	Aarø-Aarøsund	98.772
Aabenraa	Barsø-Barsø-Landing	88.520
Horsens	Endelave-Snaptun	269.212
Struer	Venø-Kleppen	423.340
Norddjurs	Anholt-Grenå	602.984
Odder	Tunø-Hou	134.308
Hedensted	Hjarnø-Snaptun	275.620
Skive	Fur-Branden	335.780
Aalborg	Egholm-Aalborg	64.556
I alt		8.800.000

Kilde: Transportministeriet.

Gode råd til små havne

Poul Tørring er facilitator for hav- og fiskerifondsprogrammet.

NaturErhvervstyrelsens nye facilitator for hav- og fiskerifondsprogrammet Poul Tørring fra virksomheden Aquamind A/S skal informere og rådgive kystfiskere og små virksomheder i landets små havne om hav- og fiskerifondsprogrammet. Målgruppen er primært de små havne og dem, som benytter havnene.

Facilitatoren skal rådgive om de forskellige støttemuligheder, der er for bl.a. akvakultur og kystfiskeri og lokale forarbejdningsvirksomheder. Facilitatoren skal være med til at kick-starte nogle processer og hjælpe fiskere og små havne med at starte projekter, og også holde dem til ilden undervejs, så der kommer noget ud af projekterne.

Facilitatoren står til rådighed for alle brugere af de små havne, og fokus vil være på hele værdikæden fra fiskeri og opdræt til forarbejdning og i sidste ende salg. Den nye facilitator skal sikre, at projekterne og de gode ideer bliver til noget, og at de små havnes brugere får det optimale ud af hav- og fiskerifondsprogrammet. Poul Tørring kan kontaktes på tlf. 2336 1725 eller pr. mail pt@aquamind.dk

*

Generalforsamling 2015

Årets generalforsamling i Sammenslutningen af Danske Småøer afholdes i weekenden den 29.-31. maj på Bjørnø. Sæt kryds i kalenderen!

Den nye LAG sætter gang i ø-projekter

Nu er vi i gang!

Vores første ansøgningsfrist var den 2. marts, og når du læser dette, har vi sendt de første ansøgninger videre til Ministeriet for By, Bolig og Landdistrikter (MBBL). I skrivende stund (ultimo februar) ser det ud til, at vi til denne marts-runde får 8-10 ansøgninger. De fleste kommer fra ø-virksomheder, der søger tilskud i vores 'lille investeringsordning', hvor vi giver beløb, der er mindre 100.000 kr. Men der er også større ansøgninger om penge til erhvervssamarbejde, udviklingsprojekter og mere innovative investeringer.

I det nye LAG-system (2014-2020) skal vi som LAG gøre mere ud af at vurdere projekterne – og sortere i dem. MBBL lægger op til, at vi ser på forhold som ansøgernes kapacitet, projekternes bæredygtighed på længere sigt og ansøgernes evne til at skabe succes. Desuden skal vi se kritisk på de planer og budgetter, der er i ansøgningen.

De midler, vi råder over nu, kommer fra landdistriktsprogrammet. En af vores næste opgaver er at få vores vedtægter og strategi gearret, så vi også kan modtage og fordele penge fra fiskeriudviklingsprogrammet. MBBL kræver, at vi så har et særligt fokus på de småøer, der har et aktivt erhvervsfiskeri, og at vi har en

strategi, der er rettet mod udfordringerne på disse øer. Dette tager vi hul på fredag den 24. april 2015, hvor vi holder generalforsamling, og hvor MBBL kommer og fortæller om fiskeriudviklingsprogrammet og mulighederne der (se annoncerne her i bladet).

Vores næste ansøgningsfrister er 13. april 2015 og 20. august 2015.

Læs mere på vores hjemmeside www.lag-småøerne.dk. Eller kontakt koordinator Morten Priesholm på tlf. 22 32 84 93. mail: mp@lag-småøerne.dk.

Søren Noes, formand for LAG Småøerne
Morten Priesholm, koordinator

Fiskerierhvervet på småøerne får nye tilskudsmuligheder

Mens øer som Fanø og Samsø ikke får LAG-penge fra EU's fiskeriudviklingsprogram, så kan en række småøer få gavn af penge fra programmet. Ministeriet for By, Bolig og Landdistrikter (MBBL) har nemlig besluttet, at de småøer, hvor „der fortsat eksisterer erhvervsfiskeri“, er et LAG-område. Det er LAG's opgave at udpege „de relevante småøer“.

Med de meldinger vi har nu, skal pengene fra fiskeriudviklingsprogrammet

bruges til projekter i fiskerisektoren (herunder akvakultur) og til turismeprojekter, der er knyttet til havet og det maritime miljø.

Den 24. april holder LAG Småøerne generalforsamling fra kl. 13. Samme dag er der fra kl. 11 til 12 møde om småøerne og fiskeriudviklingsprogrammet (se program, tid og sted i annoncerne her i bladet). Vi opfordrer især øboere fra småøer med erhvervsfiskeri til at komme

og deltage i debatten om, hvordan LAG Småøerne skal arbejde med pengene fra fiskeriudviklingsprogrammet.

mp/sn

Glædernes ø – Ny bog om Birkholm

En rigt illustreret udgivelse „Glædernes ø – Birkholm“ på ca. 50 sider er på gaden. Johannes Balslev fortæller i bogen om Birkholms herligheder og om tilværelsen på øen. Bogen har fotos af alle øens huse.

Den kan erhverves ved henvendelse til forfatteren og koster 100 kr. + forsendelse. Kontakt Johannes Balslev på email balslev@fakse-ldp.dk.

Bestyrelsen indkalder hermed til ordinær generalforsamling i foreningen LAG Småøerne

på Hotel Ansgar, Odense
fredag den. 24. april 2015

Forud for generalforsamlingen holder vi – sammen med Ministeriet for By, Bolig og Landdistrikter – et informationsmøde om fiskeriudviklingsprogrammet fra kl. 11 til 12. LAG Småøerne kan i år få midler fra fiskeriudviklingsprogrammet, og på mødet vil der være oplæg og debat om disse nye muligheder (se annonce andet sted i bladet).

Dagsordenen for den ordinære generalforsamling, som begynder kl. 13, er:

1. Valg af dirigent.
2. Valg af referent.
3. Valg af stemmetællere.
4. Forelæggelse af bestyrelsens beretning om den lokale aktionsgruppes virksomhed i det forløbne år samt beslutning om godkendelse heraf.
5. Forelæggelse af årsregnskab og revisionsberetning for det forløbne år samt beslutning om godkendelse af resultatopgørelse og balance.
6. Forelæggelse af drifts- og likviditetsbudget for det kommende år samt godkendelse heraf.
7. Indkomne forslag fra bestyrelse eller medlemmer.
8. Valg af bestyrelsesmedlemmer og suppleanter i nævnte rækkefølge og jf. vedtægternes § 9.
9. Valg af revisor.
10. Eventuelt.

Forslag, som ønskes behandlet på generalforsamlingen, skal være formanden i hænde senest 8 dage før generalforsamlingen.

Bestyrelsen stiller forslag om ændringer af foreningens vedtægter, så de tilpasses fiskeriudviklingsprogrammet (jf. dagsordenens pkt. 7).

Tilmelding:

LAG Småøerne er vært for en frokost kl. 12. Af hensyn til planlægningen skal vi bede om tilmelding til frokosten. Vi skal have din tilmelding senest den 15. april 2015. Send en mail til ap@danske-smaaoer.dk eller ring til Aase på tlf. 62 51 39 39.

Med venlig hilsen Søren Noes, formand for LAG Småøerne, formand@lag-smaaoerne.dk

MINISTERIET FOR
**BY, BOLIG OG
LANDDISTRIKTER**

Den Europæiske Landbrugsfond
for Udvikling af Landdistrikterne:
Danmark og Europa investerer
i landdistrikterne

LAG
LOKALE
AKTIONS
GRUPPER

På sporet af en god ide

Drejøs kyst set fra Sporet

På Drejø i det sydfynske øhav bliver besøgende ledt forbi smukke udsigter, Drejø by og særegne naturområder når de følger trampestien rundt på øen. Herfra kan de være heldige se nogle af øens mange dådyr eller et smukt kig til Ærø. Sådan har det været siden slutningen af 1990'erne, fortæller øens naturguide, Beth Blay.

„Vi er glade for sporet, som supplerer det øvrige stisystem på øen og guider de besøgende til en dejlig naturoplevelse. Det benyttes især af lystsejlere eller endagsturister, som der kommer mange af“, fortæller hun.

I samarbejde med Nordea-fonden, vil projektet „Spor i Landskabet“ gerne give danskerne endnu flere gode oplevelser i naturen. Derfor har lokale frivillige mulighed for at etablere nye spor med økonomisk tilskud fra fonden. Når en stigruppe kommer op med en god idé til en ny sti, hjælper „Spor i Landskabets“ sekretariat med at gøre projektet til virkelighed. Det gælder fx hjælp til grafisk opsætning og tryk af formidlingsmaterialer, materialer til etablering af sporet og andre praktiske opgaver.

Projektleder for „Spor i Landskabet“, Lykke Feld Andersen, håber at endnu

flere af Danmarks småøer vil benytte sig af tilbuddet om at etablere nye trampestier.

„Markerede vandrestier med en god formidling undervejs, kan være med til at synliggøre øernes natur- og kulturværdier over for turister og andre besøgende og guide dem til øernes mange eksisterende tilbud“, siger hun.

Hvis Beth Blay skal give et godt råd til andre øsamfund, der vil anlægge spor, så er det at lægge sporet, så det går forbi lokale seværdigheder, gårdbutikker eller kunsthåndværkere.

„Spor i Landskabet“ har til formål at forbedre befolkningens muligheder for på vandreture at opleve den danske natur på egen hånd. Sporene bliver lavet på baggrund af en frivillig aftale med lodsejerne, som i samarbejde med lokale frivillige etablerer vandrestier på deres jord. Et

spor kan gå igennem marker, skove, enge og mange andre naturtyper.

Nordea-fonden har stillet en stipulje til rådighed for „Spor i Landskabet“. Puljen administreres af sekretariatet og kan støtte med op til 50% af materialerne til etablering. Restfinansieringen skal tilvejebringes fra andre kilder.

Er du interesseret eller har du en god idé til en ny trampesti, kan du læse mere på www.spor.dk eller kontakte sekretariatet på spor@lf.dk.

FAKTABOKS

„Spor i Landskabet“ er vandrestier, der giver alle interesserede mulighed for at opleve sider af den danske natur, som ellers ikke er tilgængelige for offentligheden.

SPOR I LANDSKABET

Øhavets mindste Café

Øhavets mindste Café findes om bord på færgen Højestene, der forbinder Drejø og Skarø med Svendborg. Færgen sejler i trekantsejlad, og overfarten varer mellem en halv time og fem kvarter.

Hvis færgens passagerer ville nyde en varm drik om bord, skulle de indtil for nylig selv medbringe en fyldt termokande. Nu er faciliteterne i den ene af færgens to små saloner opgraderet betragteligt. Et iderigt medlem af besætningen fik den tanke at etablere en selvbetjent café i salonen. I bedste maritime stil er der nu i et hjørne ophængt en solid mahognihylde med slingrekant.

Kreditkort? Nej! Kasseapparatet er en lille ophængt postkasse.

Hylden på vel omkring en kvart kvadratmeter bærer så at sige hele caféen. I al sin velfungerende enkelthed omfatter Øhavets mindste Café en elektrisk kokekande, nogle papkrus samt breve med kaffe og te. Alt til høflig selvbetjening. Når man har dumpet en femmer, kan man med god samvittighed sætte sig hen i færgens polstrede lænestole og nyde sin varme drik plus ganske gratis – udsigten over Det sydfynske Øhav.

Søren Stidsholt Nielsen, redaktør,
Søsiden, FAA

INVITATION

Ministeriet for By, Bolig og Landdistrikter inviterer til introduktionsmøde om det nye Hav- og Fiskeriudviklingsprogram for perioden 2014-2020

Mødet finder sted den 24. april kl. 11-12 på Hotel Ansgar i Odense
– forud for LAG Småøernes ordinære generalforsamling

Der skal etableres nye, lokale fiskeriaktionsgrupper (FLAG) i Danmark. Ministeriet for By, Bolig og Landdistrikter (MBBL) inviterer derfor alle interesserede på de danske småøer til et introduktionsmøde, hvor deltagerne får kendskab til, hvad er en FLAG er, og hvordan den arbejder.

En fiskeriaktionsgruppe er et lokalt partnerskab mellem borgere, lokale virksomheder, foreninger og offentlige myndigheder. Bestyrelsen i FLAG skal være med til at fordele penge til projekter til udvikling af fiskeriområdet. Formålet er bl.a. at understøtte lokal erhvervsudvikling samt fastholde og skabe lokale arbejdspladser.

Dagsorden:

- Velkomst ved en repræsentant for MBBL
- Introduktion til programmet
- Hvorfor et fiskeriprogram
- Hvordan etableres og arbejder en FLAG
- Tidsplan for det videre forløb
- Spørgsmål og svar

Den Europæiske Fiskerifond:
Danmark og Europa investerer i bæredygtigt fiskeri og akvakultur

MINISTERIET FOR
**BY, BOLIG OG
LANDDISTRIKTER**

LAG
LOKALE
AKTIONS
GRUPPER

27 småøer med store oplevelser

At turistvirksomhederne på småøerne har fokus på en kontinuerlig udvikling er afgørende for at drive en god forretning. Morten Priesholm og jeg har siden turisme-seminar den 29. oktober haft en møderække med ni udvalgte virksomheder om virksomhedsudvikling. Derudover har jeg arbejdet videre med markedsføringstiltag for de seks udvalgte øer.

Virksomhedsudvikling

Som omtalt i sidste udgave af Ø-Posten introducerede Margrete Bak fra Karlbak på turisme-seminar den 29. oktober – udviklingspilen, og med udgangspunkt i den har Morten Priesholm og jeg haft individuelle samtaler med de udvalgte virksomheder. Vi har været omkring mange emner, bl.a. ledelse, drift og driftsplaner, økonomi, afsætning, strategisk kommunikation, markedsføring, målgrupper, samarbejder, netværk, advisory board, professionel bestyrelse, generationsskifte og meget mere. For hver virksomhed er der lavet et fælles referat, som er grundlag for det videre udviklingsarbejde.

Workshop for udvalgte virksomheder

De ni virksomheder blev derefter inviteret til en fælles workshop den 28. januar, og 7 virksomheder deltog, en var forhindret p.g.a. ferie. På baggrund af de individuelle samtaler med virksomhederne havde Morten Priesholm og jeg i samarbejde med Margrete Bak bestemt, at der på workshoppen skulle sættes fokus på følgende:

- Hvordan arbejder du med dine mål for virksomheden?
- De gode samarbejder. Hvad kender du dem på? Og hvordan skaber du dem?
- Din rolle som virksomhedssejer og leder
- Tid til udvikling og ledelse – hvordan skaffer du det?

Nyt turisme-seminar den 18. marts – alle turistvirksomheder er velkommen

Næste og sidste seminar i dette projekt er den 18. marts, og her er alle turistvirksomheder på de 27 småøer velkommen. Der sættes her fokus på basiskvalitet og kvalitetsturisme. Den tidligere direktør hos VisitDenmark, Dorte Kiilerich vil med sin store erfaring fra turismen give masser af inspiration til kvalitet, og deltagerne får mulighed for at arbejde med kvaliteten i deres turistprodukt og virk-

somhed. Om eftermiddagen vil Margrete Bak komme med inspiration til, hvordan turistvirksomhedsejeren skaber værdi for sin virksomhed, og hvordan der skabes samarbejde på øen og på fastlandet, herunder hvordan det hele kædes sammen til en totaloplevelse for turisten.

Flere tiltag – markedsføring

Sideløbende med ovenstående arbejde med virksomhedsudvikling har jeg gennemført flere markedsføringstiltag. Præsentationsfolderne over Mandø, Endelave og Tunø er sendt direkte til 150 busvognmænd og -selskaber i Jylland og på Fyn. Jeg håber, at der ved udsendelse af præsentationsfolderne i papirudgave er større chance for, at modtagerne får øje på de gode muligheder, der er for gruppeture til disse øer. Der er allerede kommet respons fra nogle, og jeg vil i den nærmeste fremtid tage en kontakt til udvalgte for yderligere præsentation.

Præsentationsfolderen over Sejerø er færdig, og den bliver snarest sendt ud til busselskaber på Sjælland.

Særlige kompetencer – speciel markedsføring

Elisa og Benny Thomsen, Mandø Event har tidligere arbejdet med børn og unge med ADHD og autisme, så de har en rigtig god baggrund for at give personer med særlige behov nogle helt specielle oplevelser. Det er baggrunden for, at der er sendt et specielt tilbud sammen med præsentationsfolderen over Mandø til Center for Autisme, Landsforeningen Autisme og kredsforeningerne for autisme samt udvalgte institutioner om mulighederne for at afholde ferie, ophold, arrangementer og kurser på Mandø.

Britta Leth,

Ø-turismeambassadør

Sammenslutningen af Danske Småøer

PRODUKTKENDSKABSTUR – HVORDAN?

På Mandø inviterede jeg i 2014 i samarbejde med turisterhvervet på en produktkendskabstur, og i år tager turistvirksomhederne på Mandø selv initiativ til en sådan tur. På Endelave er der ønske om en produktkendskabstur i maj 2015. Den er jeg ved at planlægge i samarbejde med VisitHorsens og turistvirksomhederne på Endelave.

Lav i samarbejde en produktkendskabstur for jeres ø

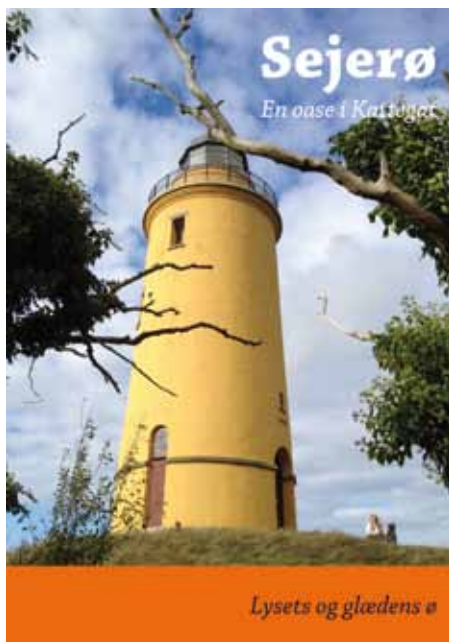
I kan som turistvirksomheder på småøerne lave jeres helt egen produktkendskabstur. I planlægger indholdet af turen og gerne i samarbejde med det lokale Visit-kontor (turistbureau). I skal være opmærksomme på, at turen skal give de inviterede en totaloplevelse med besøg på attraktioner, museer, gårdbutikker og servering af mad, gerne med råvarer fra øen, og totaloplevelsen skal være så tæt på den, som turisten kan få.

Udvælg, hvem fra fastlandet I ønsker at invitere på en produktkendskabstur. Vurdér hvem I kan få til at formidle ø-oplevelsen, så deres turister tager en tur til jeres ø. Det er primært turistinformationer og overnatningssteder, som giver information om oplevelser, men attraktioner og spisesteder kan også være relevante, så se på hvem der kan blive jeres ambassadører. Send en indbydelse, gerne i papirudgave. En mail kan nemt forsvinde eller blive slettet, inden den når frem til rette vedkommende. Følg også gerne op med en telefonsamtale. Gør i invitationen opmærksom på, at der kan skabes en win-win situation, når turisten besøger jeres ø, for så bliver turisten måske en nat mere på overnatningsstedet, og skaber dermed meromsætning både på jeres ø og på fastlandet.

I udpeger en eller flere guider, som er med på hele turen. De skal fortælle om øen, dens historie, det at være øbo, hvor mange beboere er der, hvilke erhverv der findes, har I en skole, er der noget særligt for jeres ø og meget mere. Også gerne nogle skrøner og anekdoter undervejs. Der er mange, som har boet på øen hele deres liv, ja endda familier i flere generationer, og de kan på en enestående måde fortælle levende om livet på øen. Der er også på museerne og de lokalhistoriske arkiver ildsjæle og kapaciteter med stor viden, som de gerne formidler.

Der er selvfølgelig nogle udgifter i forbindelse med en produktkendskabstur, men i første omgang er mit råd – minimer dem. I skal ikke tjene penge på et sådant tiltag, men betragte udgiften som markedsføring. Lav det i et samarbejde, hvor alle bidrager såvel økonomisk som ressourcemæssigt.

Udsend en pressemeddelelse til den lokale avis og de lokale ugeaviserne samt lokalradioen og DR-radioen for området. Inviterer den lokale avis og den lokale TV-station med på turen, så I som sidegevinst forhåbentlig får en masse presseomtale, både før og efter turen.

Forside til Sejerøs præsentationsfolder

Folkemøde 2015

For tredje gang deltager Sammenslutningen af Danske Småøer med en stand på årets politiske festival. Folkemødet foregår på Bornholm i dagene 12.-15. juni. Du finder os på Kampeløkke Havn – vi deler stand med Landdistrikternes Fællesråd.

Vild Mad Festival på Aarø 6. juni 2015

Vild Mad Festivalerne sætter den lokale mad på menukortet. Region Syddanmarks strandsafaristationer konkurrerer om, hvem der serverer den bedste pølse med vilde urter til – den lokale natur i en pølsetarm. Elever fra regionens kokkeuddannelser konkurrerer om, hvem der er bedst til at kreere en menu udelukkende med råvarer fra Aarø – Aarø på tallerkenen.

Lørdagen byder på lækre smagsprøver fra festivalens pølsekonkurrence. En pølse kan være fyldt med alt fra ører og tryner til mel og vand, men her vil strandsafaristationerne vise, hvad en pølse også kan være. Fyldt med det bedste lokale kød,

urter, bær og andre råvarer og krydderier, der er helt specielle for strandsafariernes områder. Områdernes signaturretter.

Vild Mad Festivalen byder på mange oplevelser for festivaldeltagerne

Der bliver rig lejlighed til at komme ud i Aarøs smukke natur. På guidede ture får du lejlighed til at lære om øens spiselige vilde urter, tangen og øens fisk og skaldyr. En ornitolog vil fortælle om øens fugleliv. Der vil være boder med lokale produkter. Regionens fødevarebus serverer smagsprøver på Sønderjyske Fristelser og elever fra EUC Haderslev vil demonstrere, hvordan du selv kan lave dine egne pølser.

Børnene får lejlighed til selv at tage på

strandsafari og samle tang, krabber, snegle og andet godt, som de senere sammen med professionelle kokke vil tilberede over åben ild.

Bag festivalen står Syddanske Madoplevelser, Småøernes Fødevarenetværk, Smagen af Fyn, Kulinarisk Sydfyn og Sønderjyske Fristelser. Festivalen er støttet af Nordea Fonden.

Festivalen bliver arrangeret i samarbejde med det traditionsrige grundlovsarrangement på Aarø 5. juni.

Se mere på www.strandsafari.dk.

Bedre mobildækning – også på småøerne?

Sammenslutningen af Danske Småøer har flere gange haft kontakt til Erhvervsstyrelsen i spørgsmålet om bedre mobil- og bredbåndsdækning. Seneste nyt er at kommunerne to gange – seneste i februar – har kunnet søge en statslig lånepulje, som udmøntes i løbet af kort tid. Kommunerne har kunnet søge lån til at

- Opsætte mobilmaster
- Forberede bredbånd eller mobil ved f.eks. at nedlægge tomrør til kommende fibernet.
- Lave udbud med dækningskrav i områder med dårlig dækning

Såfremt en kommune får et lånetilsagn, skal kommunen sikre sig, at der hverken er dækning eller planer om at der kommer dækning i området. Herefter skal kommunen definere formålet med indsatsen: da lånepuljen er lavet under erhvervsfremmelovgivningen, SKAL formålet i en eller anden form sikre erhvervslivet i området – det kan være at håndværkere kan ringe, når de er på besøg, at fiskere kan indrapportere, når de skal i havn, at iværksættere er sikret muligheden for at etablere virksomhed osv.

Er der behov for bedre mobil- og bredbåndsdækning på din ø, så er det vigtigt først at undersøge om kommunen har søgt en af lånepuljerne:

- Har kommunen søgt lån, så gælder det om at få kommunen til at prioritere jeres ø – ved at fremhæve de begrænsninger der er for erhvervet.
- Har kommunen ikke søgt en af lånepuljerne, så bed kommunen gøre Økonomi- og Indenrigsministeriet eller Erhvervsstyrelsen opmærksom på, at den har et behov: Den nye vækstplan om digitalisering som kom i torsdags åbner mulighed for, at der kan komme flere lånepuljer, hvis kommunerne efterspørger det.

Vores kontakt i Erhvervsstyrelsen hedder Rikke Rosenmejer. Hun vil meget gerne i kontakt med både kommuner og øboere og kan kontaktes på tlf. 35 29 12 30 eller email: rikros@erst.dk.

Link til vækstplan om digitalisering og faktaark: <http://www.evm.dk/aktuelt/pressemeddelelser/2015/15-02-26-aftale-digitalisering-af-dk>.

dw

På Venø opsatte Telia i 2011 en 48 m høj mobilmast som sikrer dækning af øen både med almindelig mobiltelefon, 3G samt mobilbredbånd. Til gavn for turister, fastboende og erhvervsliv

Nyhedsbrev

Se flere ø-nyheder og tilmeld dig nyhedsbrevet fra Sammenslutningen af Danske Småøer på www.danske-smaaer.dk

En kærlig skideballe til spisestederne

Ø- seminar for spisesteder

Onsdag den 25. februar blev der afholdt ø-seminar for spisesteder. Dagen startede med oplæg af Niels Sønderby fra firmaet Manguster. Niels startede med at sige, at han ville give os en skideballe og håbede på at provokere os.

Men! Øboer er hverken så lette at give skideballe eller provokere.

Der blev dog en livlig diskussion, og alle kunne genkende en pointe eller to. Det er dejligt befriende at opleve, at man ikke er alene med de spøjse oplevelser på godt og ondt.

Engagement, nærvær og tro på vores produkter blev pointeret fra mange deltagere, og en god fortsættelse af disse tre ord var Marliese Wessels (Marlieses gårdcafé Oro) og Marianne Weimann (Brummers gård Årø). Begge fortalte med

stor entusiasme om netop deres projekter og hvor meget der skal til for at drive to så fine steder.

Tak for nogle gode oplæg fra Marliese og Marianne.

Desværre måtte vi som det ofte sker i

øsammenhænge bryde op før tid for at nå sidste færg.

Tak for en god og inspirerende dag.

Kirsten Poulsen, Strynø Gl. Mejeri
Spisested og mikrobryghus

22 deltagere fra 10 småøer debatterede på seminaret for spisesteder

Seminarets anbefalinger til spisestederne

Niels Sønderbys oplæg „Kunderne savner oplevelser med god service“ tog udgangspunkt i hvordan de bedste oplevelser for kunderne, det bedste teamwork og den sundeste forretning skabes. Hvad kan kunderne glæde sig til og fortælle om bagefter?

Han gav syv gode råd:

- Omgivelserne skal være tiltrækkende
- Giv en engageret velkomst
- Borddækningen skal være unik
- Hav få udvalgte retter på menukortet
- Giv gerne kunderne anbefalinger
- Server mad med kærlighed
- Gør ventetiden personlig

Niels Sønderby har fokus på fire forskellige mennesketyper:

- Den stille type, der skal „listes“
- Den udadvendte, der skal underholdes
- Eksperten, der skal bekræftes
- Den nysgerrige, der skal fristes

Der findes tre slags mennesker:

- Kvinder, der tager initiativ
- Mænd, der kan lokkes med
- Børn, der vil underholdes

Sådan er virkeligheden:

- Mennesker er nysgerrige
- De fleste er utålmodige
- Alle vil gerne begejstres

Efter frokost var der tre workshops som gav følgende statements fra deltagere:

Hvad forventer kunderne af dig og dit spisested?

- Åben på de rigtige tidspunkter
- Udvalg – lokale råvarer – ø-specialiteter
- Personlig betjening
- Positiv atmosfære
- Forkælelse
- Overraskelser
- Den gode historie
- Information – turistbureau

Hvordan får jeg kunden til at tale om mit spisested?

- Unik atmosfære – ægte
- Interessant indretning
- Kulinarisk oplevelse
- Specialitet på menukortet
- Adgang for børn og hunde
- Arrangere events – også eksklusive
- Bekræfte ø-brand
- Involvere gæsterne
- Opfordring til anmeldelser på facebook

Hvordan tjener jeg mere?

- Samarbejde
- Skiltning/præsentation
- Lokke/skabe mersalg
- Tilbud og nyt
- Minimer madspild – færre menuer
- Variation på menukortet
- Udvide sæsonen
- Bedre markedsføring
- Fælles indsats markedsføring for øen (dele udgifterne)
- Presseomtale

Trafikal ligestilling – Landevejsprincippet

Folketinget opfordrede i juni måned sidste år regeringen til at nedsætte en arbejdsgruppe, der skulle udrede, hvordan det bedst kan sikres, at danske ø-kommuner og småøer opnår bedre og billigere transport til resten af Danmark for biler og personer. På den baggrund blev der nedsat en arbejdsgruppe, der fik til opgave at:

- Analysere, om det såkaldte landevejsprincip kan indføres, så befordring til og fra ikke-brofaste øer sker til priser, der svarer til udgiften ved kørsel over tilsvarende afstande på landeveje
- Forholde sig til, om fastboende på ikke-brofaste ø-kommuner kan opnå ligestilling med 27 danske småøer, der siden 2001 har haft gratis personbefordring
- Udarbejde overslag over de forventede udgifter og se på mulige finansieringsmodeller.
Beskrivelsen af mulige finansieringsmodeller skal også omfatte overvejelser om implementering.

Arbejdet skulle være færdigt inden 1. marts og i skrivende stund er rapporten netop udkommet.

Rapporten definerer landevejsprincippet således, at billetprisen for at sejle med en færge skal fastsættes, så den svarer til omkostningen ved at køre en tilsvarende strækning på landevej.

I tabel 1 kan man se, hvad det vil koste at sejle 1 km.

Omkostningerne ved at indføre et landevejsprincip er beregnet som forskellen mellem indtægterne ved et landevejsprincip og den omsætning, de enkelte færgeruter har ved de gældende billetpriser, beregnet som et gennemsnit over perioden 2011-2013.

Der er beregnet 2 forskellige modeller for landevejsprincippet begge omfattende personer og biler. I den ene model forudsætter man, at der indeholdt i en bilbillet i gennemsnit er 2,5 person pr. bil (sådan gør man ofte på de store færgeruter), og i den anden model er forudsætningen, at man betaler pr. bil og pr. person hver for sig (som vi gør på de fleste småø-færger). Prisen for at indføre landevejsprincippet i de to modeller er henholdsvis 282 mil. kr. (modellen med biler inkl. 2,5 personer) og 182 mil. kr. for modellen, hvor man betaler pr. bil og personer.

Disse tal omfatter småø-færgerne, Bornholmstrafikken, Læsø-, Ærø- og

Samsø-ruterne, men er uden Fanø-ruten, da man ikke kunne få omsætningstallene herfra.

Ø-kortordningen

Omkring ø-kortordningen for småøer er det forudsat, at den fortsat gælder ved indførsel af landevejsprincippet. For de store øer har det ikke været muligt at indhente valide tal for øboeres rejse.

Hvad ville det betyde, hvis landevejsprincippet blev indført?

Jeg har taget 4 øer med forskellig sejlafstand og billetpriser og med tallene fra tabel 1 beregnet, hvad det vil koste, hvis landevejsprincippet blev indført – sammenlignet med nuværende priser. (Se tabel 2)

De nuværende priser er hentet fra overfarternes taksttabeller – og er derfor de rene priser – uden diverse rabatordninger, der måtte være på de 4 øer.

Det er muligt, at man kommer til at diskutere, om man skal opkræve en minimumspris for de færger, som har en meget kort sejltid, og hvor det ender med, at man skal betale f.eks. 0,75 kr. for en person.

Kapacitetsudfordringer

Der er nok ingen tvivl om, at det vil have en positiv effekt på vores øer i form af flere besøgende og dermed bedre muligheder for at skabe bl.a. økonomisk bæredygtige turisterhverv, hvis man indfører landevejsprincippet. Men der vil også være en række uafklarede spørgsmål om bl.a. et øget kapacitetsbehov, alt for mange biler på vores øer og lignende, som vi i givet fald vil være nødt til at tage stilling til

Hvad sker der nu?

Folketinget modtager nu rapporten om trafikal ligestilling og skal så tage stilling til, om man ønsker at støtte op om den trafikale ligestilling, og hvor man i givet fald vil finde pengene.

Spændende at se om det bliver en del af en kommende valgkamp!

dw

Rapporten om trafikal ligestilling:

„Analyse af konkurrencemæssig ligestilling af små øer og ø-kommuner“ offentliggøres på indenrigsministeriets hjemmeside <http://oim.dk/>. Vi linker naturligvis også til den i vores nyhedsbreve, når den er tilgængelig.

Tabel 1. Billettakster til beregning af et landevejsprincip

Passagerer/køretøjer	Kr. pr. km (2015-niveau)
Passager til fods eller i bil	1,27
Cykler	1,27
Personbil	3,62
Motorcykler og knallerter m.v.	1,81
Campingvogn	3,62
Bus	6,11

Kilde: „Analyse af konkurrencemæssig ligestilling af små øer og ø-kommuner“ (ØIM, marts 2015)

Tabel 2. Hvis landevejsprincippet blev indført

		Passager		Bil	
	Km.	Nuv. pris	Pris ved indførsel af landev.	Nuv. pris	Pris ved indførsel af landev.
Sejersø	38 km	145 kr.	48,26 kr.	280 kr.	137,56 kr.
Endelave	34 km	195 kr.	43,18 kr.	255 kr.	123,08 kr.
Baagø	14 km	85 kr.	17,78 kr.	285 kr.	50,68 kr.
Agersø	6 km	50 kr.	7,62 kr.	133 kr.	21,72 kr.

Vind eller forsvind

Tunø havn i solskin – turistens første indtryk

De 27 danske småøer nægter at lukke og slukke, selv om en aalborgensisk forsker har dødsdømt dem. En af måderne at overleve på, er at skabe øget turisme uden for højsæsonen.

„Aldrig i livet,“ svarede Hanne Tromborg Thaysen, da hendes mand Jens for 23 år siden foreslog, at de skulle flytte fra Fyn til Kattegat-øen Tunø, efter at hun var kørt sur i at få karriere og familie til at hænge sammen.

Alligevel lod hun sig overtale. Hanne og Jens startede Købmandsgården på øen – og det har de aldrig fortrudt. For fire år siden overgav de nøglerne til et yngre par, for at nyde tilværelsen som pensionister. Men det var for kedeligt i længden. I dag er Jens øens „postmester“ og Hanner er postafløser og reservekirkesanger og øens turistguide. Fra sin tid i Købmandsgården vidste hun, at der var et reelt behov for turistinformation. Gæsterne på øen vil gerne vide noget mere.

Hanne Tromborg Thaysen mener at rygtet om de danske øers død er stærkt overdrevet. På Tunø Havn fortæller Hanne, at afstanden mellem Hov og Tunø Havn kun er 8 km. Alligevel tager sejlturen en hel time, og ankomst- og afgangstiderne er tilrettelagt på en måde, som gør det næsten umuligt at passe et job på fastlandet. Således er den første morgenafgang fra Tunø i Hov på Jyllandssiden kl. 11.30.

Det betyder, at hovedparten af de 110 indbyggere er efterlønsmodtagere eller pensionister. Alligevel er der håb forude, fordi der stadigvæk er en skole med fem børn, tre ældreboliger, og en købmand på øen, som samtidig betjener tre sommerhusområder med 120 sommerhuse. Og tunøboerne ligger ikke på den lade side, idet der er 27 foreninger og knap 100 overnatningssteder lige fra Tunø Bed & Breakfast med fire dob-

beltværelser til Blåkærgård-Tunø Ferie- og Kursuscenter, som er indrettet med 50 senge og en spisesal til 60 personer.

Den korte sæson

Det der kendetegner turistsæsonen på de fleste småøer er, at den er kort og hektisk. Hurtigt ind og hurtigt ud. Som f.eks. på Tunø, hvor cirka 50.000 mennesker tager med Tunø-færgerne i turistsæsonen og cirka 12.000 sejlere lægger til kaj. Men det giver ikke mange uger til den, der vil tjene til dagen og vejen i ø-turistbranchen. Til at fremme turismen har Sammenslutningen af Danske Småøer ansat en ø-turisme-ambassadør, nemlig Britta Leth, som har 11 års erfaring som turistchef i Viborg. Hendes opgave er bl.a. at øge kendskabet til turisme-oplevelserne med særligt fokus på sæsonforlængelse, så også skuldersæsonen medtages.

Tunø er en dejlig plet på landkortet, der indbyder til et aktivt friluftsliv, og Tunø by er en typisk landsby med gårde og velholdte huse i gammel byggestil langs bygaden.

Alt foregår i et helt andet tempo, så man kommer simpelthen til at slappe af og nyde roen. Og Hanne Tromborg Thaysen står gerne til rådighed for både små og store grupper, og ud over et særligt ophold kan Tunø byde på bl.a. Hannes historiske rundvisning.

Bjarne Lampe

Småøer i en europæisk sammenhæng

Delegerede fra 8 af ESINs medlemslande mødtes på årsmødet i 2014

ESIN, den europæiske småø-organisation favner nu elleve nationer: Kroatien er netop blevet medlem som sidste skud på stammen.

Et af ESINs mål er at tydeliggøre over for EU hvordan småøer i særdeleshed kan være forløbere og præsentere pilotprojekter indenfor bæredygtighed som kan gentages i andre landdistrikter.

ESIN er i de seneste år begyndt at røre lidt mere på sig og har mere og mere kontakt med EU og er så småt begyndt at blive bemærket i forskellige sammenhænge i Bruxelles.

Samarbejdet med de andre europæiske småø-organisationer er en vigtig brik også i arbejdet for de danske småøer.

Årets europæiske ø-tur

I september deltog ø-sammenslutningen i ESINs årlige generalforsamling.

Mødet fandt sted på Sant'Antioco i Italien. Den „lille“ ø ligger sydvest for Sardinien og har ikke mindre end to kommuner og 6000 indbyggere – og en dæmning til storebror Sardinien. Det sætter begrebet småø i perspektiv! I årsmødet deltog repræsentanter fra otte af ESINs ti medlemslandes ø-organisationer: Sverige, Frankrig, Finland, Åland, Skotland, Irland, Italien og Danmark.

Småøer og EU-regler

Årsmødet omhandlede bl.a. synlighed af ESIN og småøerne inden for EU: Hvordan sikrer vi at små øsamfund tænkes ind i lovgivning og regelsæt fra EU og ikke kommer i klemme? Det skete i efteråret i Irland: De ikke-gælisk

talende småøer (som ligger i en lovgivning for sig) mistede med ét slag deres støtte til ø-samfunds-koordinatorer, som har spillet en afgørende rolle for disse irske øer i de senere år – og det alene pga. af en omlægning af EU-midler, der som sådan ikke havde til hensigt at skære støtten væk. De små øer var bare ikke lige tænkt ind i omlægningen – de var bare blevet glemt. Det samme gør sig delvist gældende for den danske Ø-støtte til landmænd, hvor bopælspligten fra og med 2015 er ophævet.

Inden for EU repræsenterer små øer ca. 15 mio. indbyggere, men de er indtil videre blevet overset i reglerne. Det er nødvendigt at indføre love som søger at forholde sig til øernes behov ud fra et grundlag der er svarende til fastlandsområderne – og husker øerne og de særlige vilkår de har når der laves regler

LS

FAKTABOKS

ESIN blev dannet i år 2000 og har som medlemmer organisationer for småøer i følgende elleve lande: Sverige, Frankrig, Skotland, Åland, Finland, Grækenland, Italien, Estland, Irland, Kroatien og Danmark. Repræsentanter mødes én gang om året på en ø i et af medlemslandene og holder skype-møder ca. en gang om måneden. Sammenslutningen af Danske Småøer huser også sekretariatet for ESIN. Læs mere om ESIN på europeansmall-islands.com.

Ø-POSTEN

Nyheder fra Sammenslutningen af Danske Småøer. ISSN-0105-4325.

Ø-postens artikler er ikke nødvendigvis udtryk for Sammenslutningen af Danske Småøers holdninger. Indsendte artikler bedes ikke overstige 1500 anslag.

Deadlines for Ø-posten:

Juni-nummer: deadline 25. maj 2015

September-nummer: deadline 25. aug. 2015

December-nummer: deadline 25. nov. 2015

Marts-nummer: deadline 25. feb. 2016

Redaktion: Sammenslutningens bestyrelse

Dorthe Winther, Omø, ansv.h. 58 19 91 80

Eva Terkelsen, Bjørnø 20 63 15 31

Jens Olsen, Endelave 21 29 93 50

Lone Nielsen, Sejerø 59 59 02 45

Jytte Heglund, Nekselø 59 26 96 06

Henrik Kåg, Bjørnø 26 75 08 12

Anni Sørensen, Askø 61 68 63 53

Jan Fabricius, Birkholm 40 40 03 25

Redaktør: Lise Thillemann Sørensen

Layout: Erik Steenstrup Dyhr

Foto: Jan Bendix, Morten Priesholm, Søren

Stidsholt Nielsen - Søsiden - Fyns Amts Avis,

Beth Blay, Lise Sørensen.

Ø-Posten udgives med tilskud fra Ministeriet

for By, Bolig og Landdistrikter og fra Kulturministeriets pulje til landsdækkende almennyttige organisationer.

Annoncer: 4,00 kr. pr. sp.mm.

Tryk: Svendborg Tryk. Oplag: 3300

Redaktionen afsluttet 10. marts 2015

Abonnement: 150 kr. pr. kalenderår.

Ø-Posten: Sammenslutningen af Danske

Småøer, Strynø Brovej 12, 5900 Rudkøbing

Tlf. 62 51 39 93

E-mail: sekretariatet@danke-smaaoer.dk

Se flere ø-nyheder og tilmeld dig nyhedsbrevet fra Sammenslutningen af Danske Småøer på www.danske-smaaoer.dk